

GEJZÍRPARK U TEPLÉ

První odstavec legendární Nejdlovy knížky O golfu v Karlových Varech zní takto: Zanedlouho poté, co sport našel také v Rakousku-Uhersku vhodnou půdu, byl u karlovarských pramenů vítán jako vhodný doplněk lázeňské léčby. V roce 1904, kdy dochází v celé Evropě k renesanci šermu, je založen i v Karlových Varech Pánský šermířský klub, který přebírá současně péči o dříve založený tenisový sport a zcela nově se zakládá golfový oddíl. Šermířský klub za krátkou dobu mění svoje jméno na Internationaler Sport Club Carlsbad – Mezinárodní sportovní klub Karlovy Vary, se zkratkou ISCC. Pan starosta i rada města příslibili těmto sportům co největší podporu, aby lázně Karlovy Vary mohly vyhovět i nejvyšším požadavkům sportovců, kladeným na lázeňské město...

Dnes už málokdo ví o existenci golfového hřiště v Gejzír-parku u tenisových kurtů v blízkosti obce Březová. Tam, kde stojí malé městečko pro ruskou klientelu lázní, se dříve nacházelo jedno z prvních golfo-vých hřišť v Čechách. Hrávala se na něm i amatérská mistrovství Rakouska, ale především sloužilo k relaxaci a zábavě lázeňských hostů.

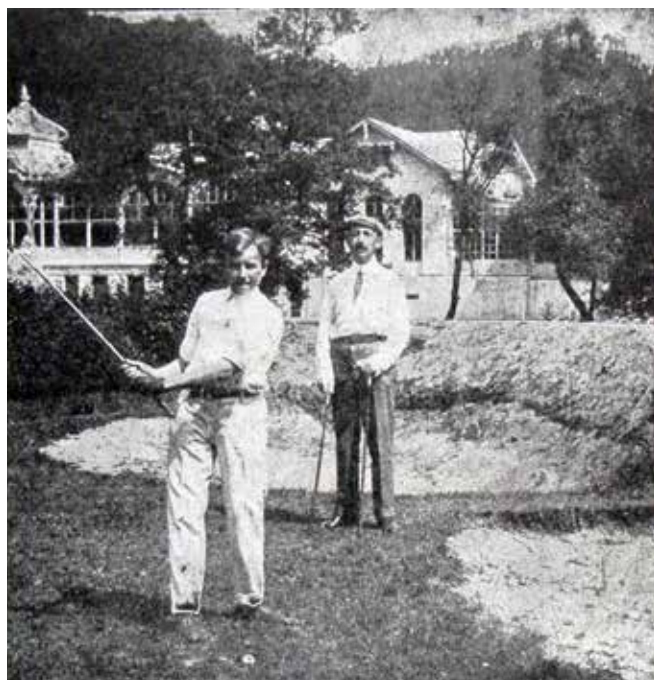
J. H. Taylor jede do Varů

Ve stavebním archivu Magistrátu města Karlovy Vary se nedávno podařilo nalézt korespondenci, která dokládá, že zájem o výstavbu golfového hřiště byl již v roce 1901. V tom roce se začaly hledat i vhodné lokality. V roce 1903 si městský stavební ředitel v Karlových Varech Franz Drobny dopisoval s Williamem Freemantlem, který v té době působil v Golf Clubu ve Svatém Mořici. Společ-

ně se domlouvali na výběru místa pro hřiště. V lednu roku 1904 dochází ke korespondenci mezi Franzem Drobny a společností na výrobu golfových holí a míčků Cann & Taylor z Richmondu. Jeden ze společníků byl slavný golfový hráč John Henry Taylor, jenž byl v té době držitelem tří titulů z britského Open, a to v letech 1894, 1895 a 1900. Později tento profesionální golfista získal proslulý „džbán na klet“ ještě

dvakrát, v roce 1909 a roku 1913. Podle dochovaných dopisů je známo, že J. H. Taylor měl přijet do Karlových Varů ke konci dubna roku 1904.

Pro výstavbu golfového areálu bylo vybráno několik lokalit poblíž města. Šlo o louku u bývalého středověkého kostela svatého Linharta, o louky u střelnice v Březové, o pozemky u obce Cihelny, o louky na obou březích říčky Teplé za výletní restaurací

James Standisch, Mistr Rakouska 1907

Kaiserpark a o prostor uvnitř závodistiště ve Dvorech. Právě poslední lokalita představovala dlouhou dobu zvažovanou volbu. Tehdy tento areál byl o něco větší než v současné době. Zahrnoval i závodní dráhu na steeplechase, která zasahovala do prostoru, kde se nyní nachází nákupní centrum Varyáda. Vzniklo dokonce i několik plánků na vybudování jak devítijamkového, tak jen šestijamkového hřiště. Golfista J. H. Taylor se vyjádřil ke každému místu zvlášť. Všechny lokality mu však připadaly malé, vhodnější spíše jen pro hřiště se šesti jamkami než devítijamkové.

V květnu 1904 architekt Franz Drobny vytvořil plán šestijamkového hřiště v Kaiserparku. S tímto návrhem byl seznámen i J. H. Taylor a prosazoval spíše tuto variantu než možnost devíti drah. Argumentoval tím, že vybudovat devět jamek by bylo na úkor kvality. Proti tomu šest jamek sice představovalo obejít hřiště třikrát, aby se docílilo požadované osmnáctky k úplné hře, ale tyto jamky by byly dostatečně dlouhé a pro samu hru hodnotnější. Za příklad dával staré veřejné hřiště Royal Blackheath s pouhými

sedmi jamkami. Proč se nakonec město rozhodlo pro výstavbu devíti jamek, není známo. Hřiště se začalo stavět na jaře roku 1905.

Golfisté a šermíři pod jednou střechou

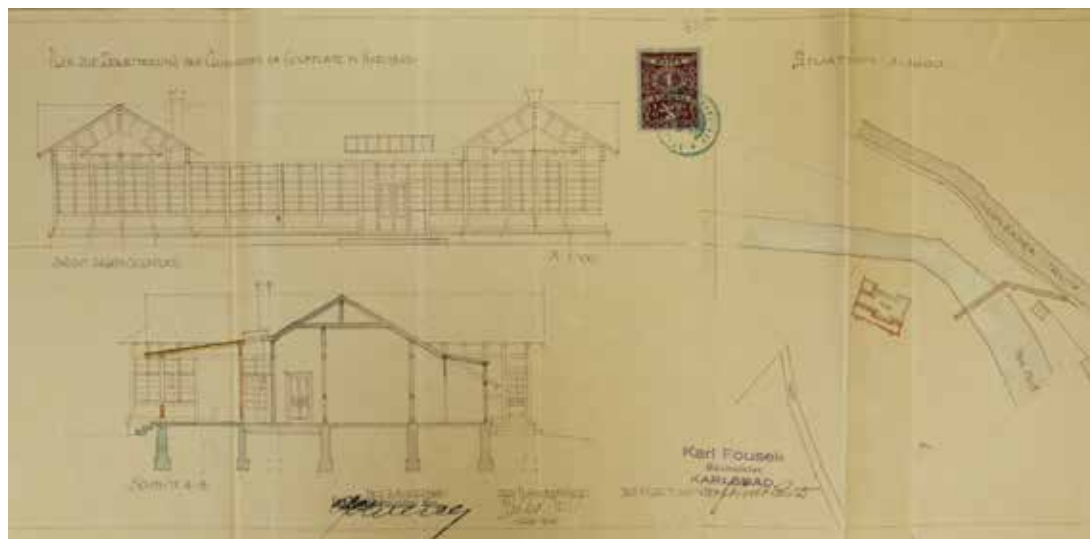
To již existoval Mezinárodní sportovní klub Karlovy Vary (International Sport Club Carlsbad), který vznikl rozhodnutím valné hromady Pánského šermířského klubu 6. září 1904. O tři týdny později bylo císařským a královským mís-

todržitelstvím v Praze pod jednacím číslem 204918 toto usnesení povoleno. Zprvu klub zastřešoval šermířskou, golfovou, tenisovou, sáňkařskou a střeleckou sekci. Později, v roce 1909, se přidala také sekce fotbalu a zimních sportů, kam bylo zařazeno i sáňkování. Předsedou I.S.C.C. se stal karlovarský lékař Josef Ullmann. V čele golfové a šermířské sekce stál Friedrich Schuman-Leclercq. Golfový areál byl vybudován na pozemcích, které patřily městu Karlovy Vary, Grandhotelu Pupp a manželům Schmalwieserovým. Tento manželský pár, který vlastnil a spravoval blízkou oblíbenou výletní restauraci Freundschaft-Saal, požadoval od radnice přemrštěné podmínky pro pacht jejich pozemku č. 941. Šlo především o vysokou částku za pacht

a zákaz přemostění říčky Teplé. Manželé Schmalwieserovi také usilovali o to, aby golfisté nemohli navštěvovat jiné blízké restaurace, než byla ta jejich. Požadovali též výhradní provozování občerstvení pro hráče přímo na hřišti a podobně. Doposud nebylo zjištěno, zda tyto podmínky byly splněny, ale v květnu 1905 započalo budování hřiště a klubovny, pod jejímž stavebním plánem je uveden stavební ředitel Drobny. Ten byl i donátorem výstavby celého areálu a v ročenkách sportovního klubu vydávaných před první světovou válkou mu byl skládán hold za jeho nezištnou pomoc. Nemalé finanční náklady poskytl samozřejmě i samo město Karlovy Vary. Jestli architektem devítijamkového hřiště byl rovněž Franz Drobny, se doposud

Klubovna v Gejzírparku, nedatováno

Plán nové klubovny v Gejzírparku/Stavební archiv Magistrátu Města Karlovy Vary.

Gejzírpark ve 20. letech 20. století

nepodařilo zjistit. Ve Státním okresním archivu v Karlových Varech je uložen dopis, který byl v září 1905 zaslán sportovním klubem na městskou radu. U dopisu je přiložen kousek papíru, na němž byla obyčejnou tužkou načrtnuta podoba hřiště a požadované úpravy, které se mají na něm vykonat. Takto vyobrazené hřiště se ale nepodobá tomu, které je vyobrazeno na barevné mapce v ročence I.S.C.C. z roku 1911. Ve zmíněných ročenkách se lze také dočíst, že hřiště bylo v prvních letech své existence několikrát přebudováno na popud

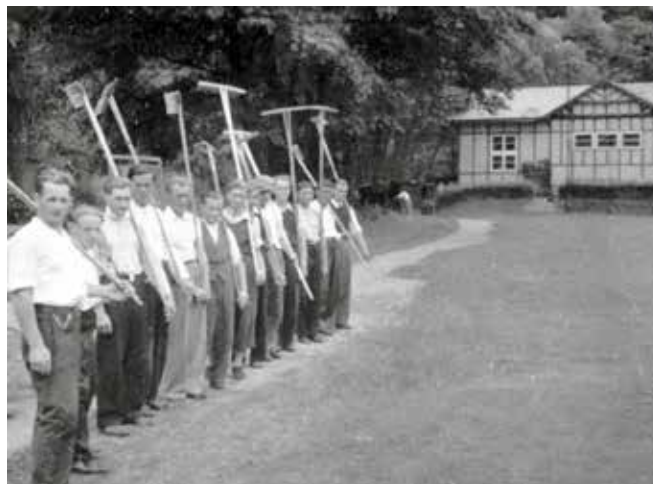
samotných hráčů. Rozšiřovala se odpaliště a jamkoviště. Budovaly se nové bunkery, osévalo se novým travním semenem přivezeným z Anglie, byla postavena ochranná síť před klubovnu proti nezdařeným odpalům z prvního odpaliště a vylepšovalo se zázemí pro hráče a personál hřiště.

Angličané, Američané a Evropané

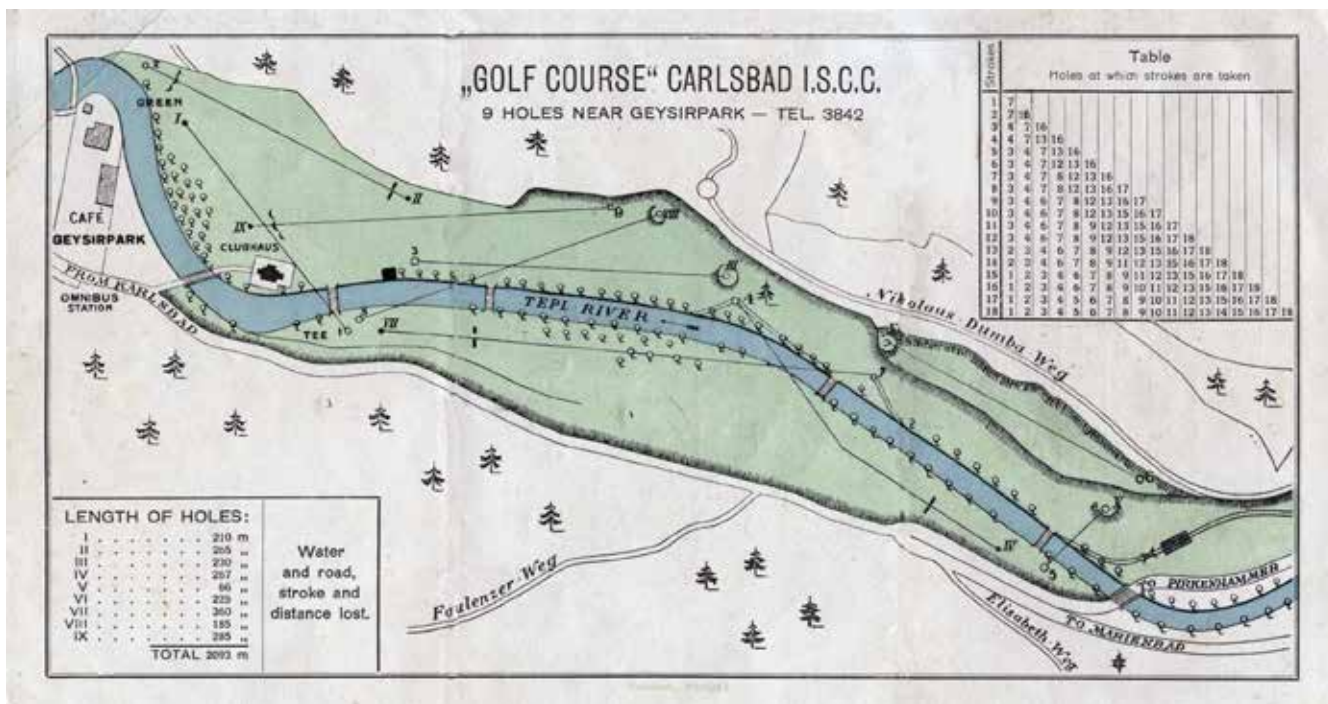
Na hřišti v tehdejším Kaiserparku se asi hrálo již v roce 1905, ale první oficiální turnaj se konal až 16. května 1906. Byl to klubový turnaj Fürst Fürstenberg Trophy,

nazvaný podle mecenáše, který daroval putovní stříbrný pohár. Vítězem se stal L. Diaz Albertini. Tato soutěž se s některými malými výjimkami hrála až do roku 1939. V současnosti se turnajový pohár Fürst Fürstenberg Trophy nachází v Síni slávy Golf Clubu Karlovy Vary. Téhož roku se v červnu konalo na hřišti I. mezinárodní mistrovství amatérů Rakouska. Hrál se na šestatřicet jamek a dosaženým počtem 177 ran vyhrál Mr. S. E. Whitehead z New York Athletic Clubu. Tato mezinárodní soutěž se na hřišti hrála

až do roku 1911. Oblíbeným byl také dámský turnaj Archduchess Isabella Prize, který se hrál několik let po sobě. Dále se pravidelně hrál turnaj O cenu Města Karlovy Vary (Carlsbad cup) a turnaj družstev mezi Karlovými Vary a Mariánskými Lázněmi. Před první světovou válkou tvořili členskou základnu především lázeňští hosté z Anglie, Spojených států a zemí západní Evropy. Z Karlových Varů pocházeli jen předsedové golfové sekce I.S.C.C., kterými byli MUDr. Friedrich Schuman-Leclerq (1905–1906),

Pracovní četa, nedatováno

Hugo Moser (1907), MUDr. Gustav Töpfer (1908–1909) a řádní členové Dr. Artur Fischmann, paní Rosa Müller-Raul a Dr. Ludwig Rabl. Řádnou členkou byla také Sidonie Schwalb z Březové. V roce 1910 se stal předsedou golfové sekce americký generální konzul v Lisabonu William Lowrie. Předsednickou funkci zastával i v letech 1911 a 1912. Dalším, doposud posledním, známým předsedou je karlovarský starosta města Anton Schreitter-Schwarzenfeld, který tuto funkci vykonával ve třicátých letech 20. století.

Na golfovém hřišti před první světovou válkou působili zahraniční profesionální trenéři. Prvním z nich byl v roce 1907 W. Adams z Glasgowu. O rok později byl nahrazen Robertem Herdem ze St Andrews, který na začátku srpna 1909 musel ze závažných zdravotních důvodů odcestovat zpět do vlasti. V roce 1910 na hřišti působil George Ayton, také

Celkový pohled na hřiště

ze St Andrews. Trenéři z tohoto slavného a starobylého klubu se pravděpodobně velmi osvědčovali, protože i poslední známý z nich, který zde pracoval před první světovou válkou, rovněž po-

cházel z tohoto skotského města a jmenoval se David Auchterlonie. Bohužel v klubu Royal & Ancient Golf Club St Andrews se nepodařilo zjistit žádné informace o těchto profesionálních trenérech.

Golfové hřiště v Kaiserparku bylo během lázeňské sezony v době před první světovou válkou hojně navštěvované. Proto se již v roce 1908 začalo uvažovat o vybudování nové, osmnáctijamkové varianty. V roce 1909 se dokonce začaly hledat nové pozemky a připravovat materiály k jeho financování. Budoucnost rozvoje golfu v Karlových Varech i celého lázeňského města přerušilo vypuknutí I. světové války v létě roku 1914. Město se proměnilo v lazaret a hřiště u obce Březová začalo pustnout. Rekultivace a otevření sportovního areálu proběhly až v roce 1919. V té době se uskutečnila i malá změna v názvu sportoviště, z bývalého Kaiserparku na nový „Gezirpark“.

Kynologové, kempaři a Rusové

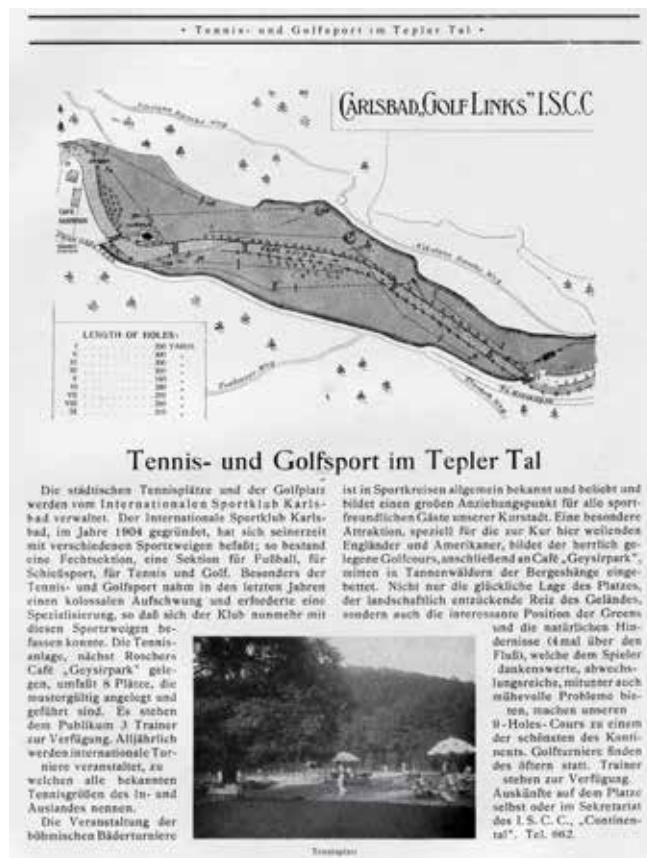
Během dvacátých let 20. století se počet hráčů zvýšil natolik, že se opět uvažovalo o výstavbě nového hřiště. Nyní už jeho budování nic

neohrozilo, a to ani hospodářská krize. Ba právě naopak, výstavba nové osmnáctijamkovky u obce Olšová Vrata byla koncipována zčásti také jako sociální projekt. V letech 1930 až 1935 na stavbě hřiště pracovali nezaměstnaní z karlovarských hotelů a restaurací. Olšovky byly v zásadě dobudovány již v roce 1932 a také se na nich ten rok i hrálo. Dokončeny a oficiálně otevřeny byly teprve v roce 1935. Ve třicátých letech se také

PŘEVZATO Z PRÁVĚ VYCHÁZEJÍCÍ PUBLIKACE:

Nový golfový titul vydává **Golf Club Praha** jako pokračování edice, kterou připravuje server www.golfarch.cz na bázi seriálu, vycházejícího po dva uplynulé roky ve 4G – rubrice REVISITED. Dvojici našich kmenových autorů – Jaroslava C. Nováka & Prokopa Sedláka doplňuje karlovarský historik Lukáš Svoboda (spoluautor nedávné výstavy a publikace Green Story, věnované západočeským golfovým hřištím). Ze **Svobodovy** dílny pochází dnešní díl našeho seriálu... Podrobnější informace o publikaci, věnované všem našim – stávajícím i ztraceným –, golfovým hřištím, vzniklým před r. 1989, naleznete na stránkách www.golfarch.cz či Golf Clubu Praha, v jehož recepci ji bude možno zakoupit.

Článek o tenisovém a golfovém areálu u říčky Teplé z knihy o Karlových Varech z roku 1927

upravovalo starých devět jamek. Došlo k přebudování tří jamek a vystavění zcela nové jamky č. 5. Z bývalé pětky se stala nová jamka č. 6. Původní šestka byla zcela zrušena, zbylo z ní pouze odpaliště, které bylo použito pro jamku č. 7, jež byla prodloužena. Green sedmičky se zachoval. Dříve se hrálo čtyřikrát přes říčku Teplou, po přestavbě se přes ni hrálo již pětkrát.

Kromě hřiště rekonstrukcí prošla i klubovna se šatnami. V roce 1928 vznikly plány na její rozšíření, ale až v srpnu 1929 došlo k přidělení stavebního povolení. Slibný rozvoj golfu v Karlových Varech byl na konci třicátých let opět zmařen válečným konfliktem. V roce 1939 se sice golf ještě hrál, ale bylo to už na delší dobu naposledy. Během II. světové vál-

ky hřiště zarůstalo a budovy v celém areálu chátraly.

Po konci války bylo místní německé obyvatelstvo odsunuto a místo nich přišli noví osídlenci z vnitrozemí a z různých koutů východní Evropy. V roce 1949 byl členům českého kynologického spolku doporučen golfový areál jako ideální místo pro výcvik jejich psů. V opuštěné klubovně našli několik golfových holí, což v nich podnítilo zájem o tuto hru. Během toho roku se pro golf nadchli a započali na mírně upraveném hřišti hrát. Hrálo se však jen na jednom břehu, protože lávky přes říčku byly strženy. Karel Nejděl novým karlovarským golfistům předal turnajové trofeje, které se mu podařilo v prvních chaotických letech po válce zachránit.

V zimě rozhodli členové nově založeného golfového klubu obnovit osmnáctijamkově hřiště v Olšových Vratech, jež se sice nacházelo v daleko více zpustlém stavu, ale pro budoucnost se jevílo jako výhodnější. Materiál na výstavbu klubovny na hřišti u Olšových Vrat byl získán rozebráním staré klubovny v Gejzírparku. Tím byl konec tohoto průkopnického golfového hřiště v Čechách dokonán. V roce 1964 zde byl postaven autokemp Motel Březová, jenž byl v provozu do konce 20. století. Nyní se zde, jak bylo na začátku řečeno, nachází chatové městečko pro ruskou klientelu lázní s názvy ulic v ruském jazyce a na staré hřiště si už skoro nikdo ani nevzpomene.

Green jamky č. 6, nedatováno